

Kishíró

TORDASI

2003. április
E-mail: tordas@mail.elender.hu

ÖNKORMÁNYZATI LAP

XV. évfolyam 2. szám
Internet: www.tordas.hu

Falunkról – falunkért

TORDASI ÉVFORDULÓK, KÖSZÖNTŐK

I.

'A finn lobogóra emlékeztető kék-fehér könyvecskét tartok a kezemben. A Helsinkiben 1965. augusztus 23-28. között megtartott finnugor kongresszus kiadványát: „Congressus secundus internationalis fenno-ugristarum” címmel.

A kiadványt az egyik kongresszusi előadás szerzője dedikálta „Sztrányay Miklósnak szeretettel: Csupor Zoltán 1973. II. 2-án”.

A finnek meghívták egy előadás megtartására „A finnugor nyelvtudomány megalapozójának” szülőfalujából a Sajnovics-kutató katolikus papot, aki azonban önhibáján kívül nem vehetett részt a kongresszuson. Az írásban elküldött előadása megfelelő formában mégis napvilágot látott.

Az emlékezést az indokolja, hogy 270 éve született Tordason – Győr vármegye főjegyzőjének unokája –, Sajnovics József és Pejters Erzsébet János nevű fia. A későbbi híres jezsuitát, Sajnovics Jánost, a bécsi egyetem csillagászát, akit VII. Keresztély dán király a Vénusz Nap előtti átmenetének vizsgálatára Vardó-szigetére hívatta. Ő a csillagászati vizsgálata mellett az ott élő lappok és a magyarok nyelvrokonságát „Demonstratio idioma ungarorum et lapponum idem esse” című, először Dániában, majd 1770-ben a – „halotti beszéd” első nyomtatott változatát tartalmazva – Nagyszombatban (Trnava) kiadott munkával igazolta.

II.

Harminc évvel ezelőtt, 1973 tavaszán, a 240. évfordulót követően a XVII. század közepén épült tordasi katolikus templomban beat-misést tartottunk. Falusi beat-miséről azóta sem hallottam, pedig

ma már szinte minden felekezet templomában szerepelnek gitáros, énekes zenészek.

Az emlékezetes, a környék ifjúságát megmozgató tordasi beat-mise különleges zenészekkel dicsekedhetett. A zenekart budapesti József Attila – ma ismét Szent Imre – gimnáziumi osztálytársam, Székely Ádám vezette, akit a beat-misék, a Mák című beat-opera, s egyéb felforgató tevékenysége miatt az érettségien történelemből megbuktattak, pedig jeles tanuló volt.

A liturgikus szövegű énekeket Dés László öccse énekelte. A harminc évvel ezelőtti beat misén itt volt Cseh Tamás is. A sikeres beat-misést meg akartuk ismételni. Esztergomban még egy passió tervezett bemutatóját is bejelentettük, de a szabadabb évek után kemény idők jöttek. Erről ismét Csupor Zoltán Mihály főegyházmezei tanácsos sorait idézem: „Kedves Miklós! Amilyen boldog örömmel vártam a beat-misést, most olyan elkeseredetten kell visszamondanom... Nem rajtam múlik! Szóban majd bővebben. Szeretettel köszönt: Zoli bácsi.”

Zoli bácsinak az volt a véleménye, hogy rendes egyetemre rendes embert nem vesznek fel, ezért gyári munkásként a marxistára jelentkeztem. (Pallérozással sokat foglalkozott. Elvitt magával az Akadémiára, Ortutay Gyulának is bemutatott, a Körösi Csoma társaságban Zakar Andrással, a Mindszenty per másodrendű vádlottjával is találkoztam.) Zoli bácsinak csak félig lett igaza, mert Vera nővér útján bevitetett a Chinoinba, a marxistát is végigcsináltam, s lám a rendes egyetemre is felvettek, a Chinoinban pedig KISZ Bizottsági

titkárnak is megválasztottak. Igaz, három hónapra rá már katona voltam annak ellenére, hogy 1972-es súlyos betegségem után békében alkalmatlan minősítésem volt. De úgy látszik háború kezdődött. 1976 októberében Székely Ádámmal, Másik Jánossal együtt már angyalbőrben szerepeltünk a „Ki mit tud”-ban.

III.

De térjünk vissza 1973 tavaszához. Harminc éve Cseh Tamás és Szerdahelyi Csongor, a két bakonybéli „indián”,

(Folytatás a 2. oldalon)

Donkó László

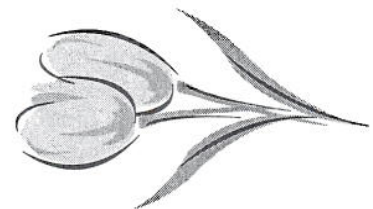
Anyák napján

*Köszöntelek anyám
lila orgonával,
rózsafavirággal,
tuli-tulipánnal.*

*Köszöntelek anyám
édes gyermekszóval:
áldjon meg az élet
minden széppel, jóval!*

*Könnyet sose ejtsél,
mosoly legyen szádon,
hisz te vagy a legjobb
nékem a világon!*

*Köszöntelek anyám
lila orgonával,
rózsafavirággal,
tuli-tulipánnal!*

(Folytatás az 1. oldalról)

együtt érkezett. Tamás akkor múlt éppen 30 éves. Akkoriban íródott a levél (Bereményi Gézával, Másik Jánossal) nővérünknek. A dalok, amelyek örökre belénk ivódtak, akkoriban születtek. Az „ötvenes évek szűk levegője”, a hatvanas évek, az indián regények, a bakonybéli táborozások, „óh a Balaton, régi nyarakon, nem volt még vitorláshajóm”. A harmincéves szerző dalai harminc évesek. Cseh Tamás most múlt hatvan éves.

Köszöntünk, ahogy szoktunk, isten éltesen Cseh Tamás Zsolt! Mert a végzett-

ségére képzőművész lantos nekünk első-sorban rajztanár. Tizenkét éves diákként az ötvenes évek szűk levegőjében 1955 szeptemberében festett Toldi sorozata a hatvanas évek végéig díszítette osztálytermünk falát, onnan tanultuk, hogyan fékezte meg Miklós a főváros utcáin elvadult bikát.

Az iskola felújításakor a hatvanas évek végén a rajzok a pincébe, majd azzal együtt a betemetés sorsára jutottak. Ott vannak a 16 éve átadott új iskola alapjaiban. Épen maradt képét, a bikát éppen megfékezőt sikerült megmen-tenem. S amit 30 éve nem találtam, 30 év késéssel a 60 éves Cseh Tamásnak

számom átadni az évfordulón, a rendezvények egyikén.

Addig is ünnepeljük együtt anyák napját, megemlékezve az ifjakról és az atyákról, nővéreinkről, a végzett munka örömről, a munka ünnepéről, Isten éltesen mindnyájunkat, Tordas népét, amely Kapuvári Gábor (Magyar Nemzet, 1986. április 6.) szerint „ragaszkodik a megmentésre érdemes múlthoz.” Ennek bizonyítéka volt 1986. május 11-én Nagy Miklós által újraalkotott Sajnovics János szobor, majd az új iskola, Cifra-híd és így tovább, és így tovább.

Ünnepeljünk, van mit és van miért.

Sztrányay Miklós

A képviselő-testület jegyzőkönyvéből

A képviselő-testület február 18-án és március 18-án tartott ülést.

Február 18-án a legfőbb napirend az önkormányzat 2003 évi költségvetése, fejlesztési feladatok meghatározása volt. A költségvetési tervezet alapján az alábbi számokkal fogadta el költségvetését a testület (M/Ft-ban):

BEVÉTEL

- normatív állami támogatás	65.478,-
- normatív kötött felhasználású állami támogatás	4.952,-
- személyi jövedelemadó helyben maradó része	12.718,-
- SZJA kiegészítés	19.422,-
- Eü. finanszírozás	13.212,-
- saját bevételek	64.311,-
- előző évi pénzmaradvány	32.743,-
Osszesen:	212.836,-

KIADÁS

- Működési kiadás	124.164,-
- Önkormányzat kiadásai	20.758,-
- Támogatások, segélyek	11.414,-
- Felújítási kiadás, beruházás	38.500,-
- Tartalékok,	
gazdálkodási tartalék	8.000,-
fejlesztési beruházási tartalék	10.000,-
Osszesen:	212.836,-

E főbb számadatokon belül:

Saját bevételek:

- Intézmények működési bevételei (élelmezési díjak, szemétszállítás, szennyvíz, lakbér)	15.977,-
- Adóbevételek	
• Építményadó:	1.400,-
• Telekadó	1.100,-
• Magánszemélyek kom. adója	374,-
• Vállalkozók kom. adója	560,-
• Iparüzési adó	18.000,-
• Gépjármű adó	3.600,-
Osszesen:	25.034,-
- Lakosság csatorna hozzájárulása	23.000,-

Intézményi kiadások:

Óvodai étkeztetés	1.330,-
Iskolai étkeztetés	2.650,-
Munkahelyi vendéglátás (dolgozók)	1.100,-
Utak, hidak üzemeltetése	800,-
Önkormányzat	20.758,-
Községgazdálkodás	9.323,-
Települési vízellátás	79,-
Közvilágítás	1.808,-
Óvoda	20.577,-
Iskola	48.371,-
Háziorvosi szolgálat	10.854,-

Védőnői szolgálat

Szennyvíz üzemeltetés	2.358,-
Köztisztaság	7.264,-
Művelődési ház	4.160,-
Könyvtár	8.011,-
Sport	1.361,-
Temető fenntartás	4.000,-
Segélyek	118,-
Társulási költségek	3.691,-
Különböző szervezetek támogatásai	6.244,-
	1.479,-

Tervezett beruházások:

Iskola tetőtér, egészségház (pályázati pénzek bevonásával), Szennyvíz-csatorna hálózat építése, Iskola előtti árok burkolása, járda kiépítése, Sport utca járdaépítés és felújítás, Kézilabdapálya felújítása, Buszmegálló peronok felújítása, Temető parkoló felújítás, ravatalozó bővítés, utak építése, világítás megvalósítása, Csapadékvíz elvezető rendszer tisztítása, Sportpálya parkoló felőli kerítés felújítása, Parkolók felújítása, Kölcsey utca aszfaltozása, Járda felújítások.

Településünk költségvetése magán viseli mindazokat a jegyeket, amelyet ma az ország önkormányzatai viselnek. Jó, ésszerű és takarékos gazdálkodással céljaink megvalósíthatóak és ez nem kevés.

Március 18-án a „Ráckeresztúr és térsége (Ráckeresztúr, Martonvásár, Tordas, Gyúró) szennyvízelvezetési és közös szennyvíz tisztítása kistérségi környezetvédelmi beruházás” beindítása volt a fő téma. E mellett a köztisztviselőkkel szemben meghatározott teljesítmény követelmények és az egyes szociális ellátási formákról szóló rendelet, a gyermekvédelemről szóló rendelet módosítása került napirendre.

A szennyvíz kérdésében a hitel felvétele előtti utolsó pontosításokat végezték el a testületek és hoztak határozatot a gesztor település (Ráckeresztúr) meghatalmazása és a hitel felvétele kérdésében. Az ezen az ülésen meghozott határozatokkal a hitel-szerződés aláírására már áprilisban sor kerülhet, így a munka a szerződésekben szereplő 2005. júniusáig teljes mértékben elkészülhet.

A szociális és gyermekvédelmi rendelet módosítására a szociális törvény módosítása miatt került sor. A rendelet uniós szabályok szerinti átdolgozásával, az egyes szociális segélyezési formák rögzítésével, a segélyezési összegek emelésével egy olyan szabályozás született, amely alapján az arra rászorultaknak valóban segítséget fog jelenteni.

Egyéb ügyeket is tárgyalt a testület, amelyekről az információkban olvashatnak.

HÍREK, INFORMÁCIÓK, PROGRAMOK

A képviselő-testület döntése értelmében 2003. március 1-től a település polgármestere főállásban látja el feladatát. Ügyfelfogadási ideje megegyezik a hivatal ügyfelfogadási idejével.

* * *

A képviselő-testület március 1-jétől az étkeztetés díjait az alábbiakban határozta meg:

Óvoda	144,- Ft/nap
Menza	174,- Ft/nap
Felnőtt	203,- Ft/nap

* * *

2003 március 1-jétől egy gárdonyi székhelyű ügyvédi irodával kötöttünk szerződést az önkormányzat jogi feladatai ellátására, a jogi képviselőre. Ez az ügyvédi iroda, az önkormányzat képviselőtől, kéthetente, csütörtök délután 14-15 óra között, a polgármesteri hivatalban ügyfelfogadást tart a lakosság részére. Jogi tanácsadásuk ingyenes, konkrét ügyben pedig a megegyezés szerinti tarifával képviselik ügyfeleiket.

Az ügyvédi fogadás már április 3-án elkezdődött, így az újság megjelenése utáni első fogadóóra: **április 17 (csütörtök) 14 óra.**

MEGHÍVÓ

A Tordasi Sportegyesület szeretettel meghívja
2003 április 20-án (vasárnap)
20 órától a tordasi Művelődési Házban tartandó
HÚSVÉTI LOCSOLÓBÁLRA

ZENE – TÁNC – BÜFÉ

Belépő: 500 Ft.

A Tordasi Nyugdíjas Klub 1983-ban alakult, mely folyamatosan a mai napig működik. Megalakulásának időszakában igen lelkes tagok képezték a létszámot. Közösen földet műveltek, láb-
törlőket fontak stb. Ezek bevételeiből növelték szűkös költségvetésüket.

Ma már ez a lelkesedés kissé megkopott, az alapítókból már többen nem élnek. Az új tagságnak lenne mit tanulni a régiektől.

Klubunk már 20 éves, ezért:

**2003. június 7-én 15 órai kezdettel
klubunk fennállásának 20. évfordulójára a
Művelődési Házban**

egy kis ünnepséget rendezünk, amelyre minden tordasi nyugdíjast szeretettel meghívunk és várunk.

A Nyugdíjas Klub vezetősége

* * *

Újra a kutyákról és gazdáikról...

Vidéki viszonylatban eddig nem volt szokás az udvarokban tartott kutyákat sétáltatni. A tágas udvar biztosította a mozgásigényét az ebeknek. Ma már más a divat. Vannak emberek, akik szeretik a kutyákat, tartanak többet is a háznál, Van aki csak egyet tart, de nyomait takarítani takarítani már nem igazán szereti. Ezért sétálni viszi, pontosabban a dolgát elvégeztetni. Ha sürgős a dolog, akkor nem mindig ér el az utca végén lévő lakatlan területre, rétre, ezért elvégzi dolgát a házak kerítése tövében, vagy éppen a kiskapu előtt.

És ezt a dolgát reggel hat órától elkezdve a nap különböző időpontjában végzi, este 8-9 órákor is. A nyomok látható bizonyítékok a járda szélén, az árok partján vagy éppen a bejárat előtt, amit a házigazda kénytelen eltakarítani, ha nem akar belelépni. Na azt én nem vagyok hajlandó sorozatosan csinálni!

A kutyáknak még van egy rossz szokásuk: ugatnak, és a sétáló kutyákat különösen mérgesen, hangosan ugatják. Ezt a koncertet a mi utcánkban kb. 15 kutya szolgáltatja. Ők pedig addig ugatnak, amíg a sétáló eb vissza nem tér a házába.

Szeretném a sétáltatókat megkérni, hogy gondoljanak azokra az emberekre is, akik reggel korán kelnek, vagy éppen éjszaka dolgoznak és nappal kénytelenek pihenni. Lehet, hogy a kutyák csaholása a sétáltatót nem zavarja, de másokat igen.

A kutyatartók nevében:

egy kutyabarát.

* * *

Elkészült az új játszótér a Jókai utcában. Egy asztal és három árnyékot adó tető fog még készülni.

GYEREKEK! Használjátok egészséggel, jó kedvvel és kulturáltan!

* * *

Megkezdődtek az egyeztető tárgyalások a gyúrói bekötőút ügyében. A rendbetételben érdekelt szervek (a Közútkezelő KHT, az M 7-es autópálya kivitelezésében részt vevő Betonút Építő Rt.), önkormányzatunk kezdeményezésére, az országgyűlési képviselő segítőkészségével, tervbe vették az út felújítását. Az út egyik szakasza, mintegy 2,5 km hosszan intenzíven igénybe vett szakasz, amelynek rendbetételétől a Betonút Rt. nem zárkózik el, de szükséges a többi több, mint 5 km-es szakasz felújítása is. E cél érdekében, figyelemmel és azzal összhangban, a csatornaépítés munkálataira, tervezzük a felújítás munkáit. Bízunk abban, hogy a hiányzó több tíz millió forint támogatást képviselőnk meg tudja oldani és a csatornaépítés befejezésével végre európai szintű úton közlekedhetünk Martonvásár és Gyúró között.

* * *

Április 18-án kerül sor a Kölcsey utca csatornahálózatának műszaki átadására. A sikeres átadás után az érintett lakások és közületek rákötethetnek a csatornára. E rákötés most még önkéntes, de a teljes hálózat elkészülte után, tekintettel az utca mély fekvésére és a talajszennyezettség mértékére, kötelező lesz.

* * *

Elkészült a falu közvilágításának korszerűsítése. Több lámpatesztel, új és korszerű világítótestekkel szerelték meg a közvilágításunkat. Az EDÁSZ-szal kötött szerződés alapján a megtakarításból fizetjük ki a korszerűsítés összegét, amely megközelítette az 5 millió forintot.

Bízunk abban, hogy az új lámpák sokáig szolgálják biztonságunkat.

* * *

BENTA PROGRAMAJÁNLAT

Tisztelt Érdeklődők!

Az eddigi gyakorlatnak megfelelően a BENTA 2003-ban is folytatja közösségformáló szórakoztató rendezvényeit

Kérjük fogadják szeretettel programtervezetűnkét és tiszteljenek meg bennünket részvételükkel. Várjuk a programokkal kapcsolatos igényeiket és ötleteiket.

TÁJÉKOZTATÓ A TORDASI NYÁRI INDIÁN TÁBORRÓL

Filmvetítés, kiállítás, „indián” vendégek	március
KERÉKPÁRVÁSÁR TORDASON	április
KERÉKPÁRVÁSÁR GYÚRÓN	április
KERÉKPÁROS AKADÉLYVERSENY	május
Teljesítendő 8-10 km-es táv terepen különböző akadályokkal	
INDIÁN TÁBOR TORDASON	június-július
Nomád jellegű, indián kézműves és életmód tábor, eredeti indián sátrakkal.	
GYALOGTÚRA A HEGYEKBEN	július
Utazás autóbusszal a helyszínre, egész napos túra.	
KERÉKPÁROS TÚRA	augusztus
Rövidtávú családi kirándulás.	
BENTA FESZTIVÁL	augusztus
„A béke fesztiválja” (Népek zenéje, táncai.)	

Jó szórakozást kívánunk!

*Benkő László 06-20-4814484
Tamás Klára 06-20-5585635*

MŰVELŐDÉSI HÁZ HÍREI

Április, május, június havi programjaink:

Április 23-án, csütörtökön délelőtt 10 órakor, a művelődési házban, a Föld napja alkalmából diavetítéssel egybekötött előadást tart *Fenyvesi László*, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Fejér Megyei elnöke a „Velence-tó környéke növény és állatvilága” címmel.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

***

Április 30-án rendezzük a hagyományos „Májusfa állítást és folklórműsört” a szabadtéri színpadon. Ez egyben a szabadtéri rendezvények megnyitója is.

18 órától az ifjúsági klub tagjai felállítják a májusfát.

Ezt követi a „Pillikék” néptáncsoport műsora.

Évekkel ezelőtt célul tűztük ki, hogy ez az alkalom lehetőséget nyújt különböző népek, népcsoportok hagyományai egy szelvényének megismertetésére.

Idén a nyugat-afrikai Agidigbó, Yoruba eredetű ének, zene és tánc világából kaphatunk ízelítőt. Hangzásvilága különböző ütőhangszerekre és többszólamú ének-, illetve a táncosok által létrehozott ritmikus hangokra épül. Mindezt a Bongo Men hagyományörző együttes előadásában láthatják.

***

Május 1-jén 10 órától „MAJÁLIS” a sportpályán:

10 órától indul a főzőverseny, melyre előzetesen jelentkezni lehet a művelődési házban, vagy *Farkas Istvánnál*.

14 órától játékos vetélkedők, sportprogramok.

***

Május 9-én, 18 órakor nyílik a művelődési házban *Sütő-Petre Rozália* és *Váncsa Ildikó* martonvásári festőművészek kiállítása. A kiállítás megtekinthető május 9-től 17-ig, naponta 9-től 16 óráig.

***

Május 24-én „Orbán nap az Öreghegyen”.

10³⁰-tól kezdődnek a programok,

a borversenyre nevezni a helyszínen 7³⁰-tól 9³⁰-ig lehet, nevezési díj üvegenként 200 Ft.

***

Május 30 – június 1.

TORDASI KULTURÁLIS FÓRUM

Május 30-án 19 órakor a Művelődési Házban kiállítás nyílik a helyi hivatásos és amatőr képzőművészek munkáiból.

Kérem, minél többen hozzák el alkotásaikat!

Május 31-én TORDASIAK A SZÍNPADON

16 órától a szabadtéri színpadon mutatkozhatnak be az amatőr és hivatásos előadók. Vendégünk lesz a klagenfurti gyermek néptáncsoport és meghívtuk *Cseh Tamás* művész urat is.

Június 1-jén az evangélikus templomban koncertet ad *Máté Balázs* és *Posvanecz Éva*.

Várom minden bemutatkozni vágyó jelentkezését, és a falu minden lakosát szeretettel várom, tisztelje meg lakótársait, nézze meg a kiállítást és tapsoljon a fellépőknek

Bediné Németh Márta

Óvodai hírek

Március 8-án a maskarás felvonulással búcsúztattuk a telet, és köszöntöttük ezt a lassan ideérő tavaszt.

Az idén is nagyon ötletesen öltöztették fel a szülők a gyerekeket, minden évben újabb és szebb maskarásokat látunk. A gyerekek nagyon élvezik ezt az „Ünnepet”. A szülők szendvics alapanyag felajánlásainak és süteményeinek köszönhető a gazdag teríték.

A felvonulás után közösen elfogyasztottuk a sok finomságot, a maradékot (szörpöt, sütit) visszavittük az óvodába, ahol a gyerekek megkapták.

Köszönjük a befizetéseket melyből 27.740,- Ft jött össze.

Ezt az összeget az elkövetkező kiránduláshoz, gyermek-naphoz, színházlátogatáshoz, ballagók búcsúztatásához, használjuk fel. Persze ez nem elég, ehhez még hozzá kell járulni a szülőknél.

Bensőségesen megemlékeztünk „Március 15”-ről, a mi 3-6 éves kornak megfelelő szintünkön.

Április 23-24-én reggel 8⁰⁰ - 12⁰⁰ óráig nyílt nap lesz az óvodában. Meg lehet nézni az óvodában folyó munkát. Az érdeklődőket szeretettel várjuk.

Anyák napi ünnepélyünket csoportonként, május 5-én és 6-án 16⁰⁰ órakor tartjuk az óvodában.

*

Az óvodai beiratás május 12-16-áig lesz, melyhez szükséges a gyermek személyi lapja.

*

Május 23-án gyermeknapot tartunk az ovi udvarban, játékos vetélkedőkkel paprikás krumplit főzünk bográcsban.

Május 29-én Bábszínházba megyünk, ahol a „Mi újság a Futrinka utcában” című előadást nézzük meg. Május hónapban sok kirándulást szervezünk a falu környékére.

Június 6-án tartjuk a nagycsoportos gyerekeink ballagását és az évszót a Petőfi Sándor Művelődési Házban. 14 idei nagycsoportos búcsúzik és megy az első osztályba.

Óvónők

Sztrányay Miklós

Anyaságod napja

(Az ihlet testet ölt)

*Évekkel
ezelőtt
készültem
egy versre,
férfiasság
énekére, dalra,
nem gondolva
még az eljövendő napra,
mikor megveti a lábát
testedben az ének,
talpra állt remények:
szép ívű csipőd
ölében a gyermek,
kezében a bábu
eltáncolt egy verset
mely így öltött
formát
igy kapott testet,
az avantgarde versek,
s édes anyaságod
éjszakáján, melyből fiunk
s lányunk született.*

ISKOLAI HÍREK

„Tavas van. Ne feledkezz meg arról, hogy az erdők rád is hatnak, az emberre.

A fák feltűzik zöld gyertyáikat, a földek zölden és sárgán áradni kezdenek: mit gondolsz az erő, mely ilyen felismerhetetlenül elváltoztatja a világot, áthatja a fákat, földeket, vizeket, nem hat át téged is, tested és lelked, nem alakít, nem öl és épít benned is valamit? Élj nagy figyelemmel tavasszal!”

A hosszú, kemény tél után valóban jóleső érzés az ébredező természet szépségét megfigyelni, s ez a szépség lelkünket áthatva fokozza erőnket – gyermekét és felnőttét egyaránt – mindennapi munkánk végzésében.

Ismét szép teljesítményekről számolhatunk be, tevékeny hónapok állnak mögöttünk. Ilyenkor újra és újra megállapítjuk, tehetséges, kedves és munkára kész gyerekektől hangos a mi iskolánk.

Február hónapban felső tagozatos tanulóink Agárdon a Kazinczyról elnevezett „Szép magyar beszéd” területi versenyen vettek részt, ahol *Liptai Albertina* 6. osztályos tanuló és *Varga Dóra* 8. osztályos tanuló *III. helyezést* értek el. Szép eredmény!

Szintén Agárdon került megrendezésre a területi helyesírási verseny.

Pántya Petra 6. osztályos és *Varga Dóra* 8. osztályos tanulók *III. helyezést*, *Pápai Kata* 5. osztályos tanuló *IV. helyezést*, *Boka Dániel* 4. osztályos tanuló *8. helyezést* ért el. Gratulálunk.

Az újság előző számában beszámoltunk a januárban megrendezett iskolai szavalóversenyéről.

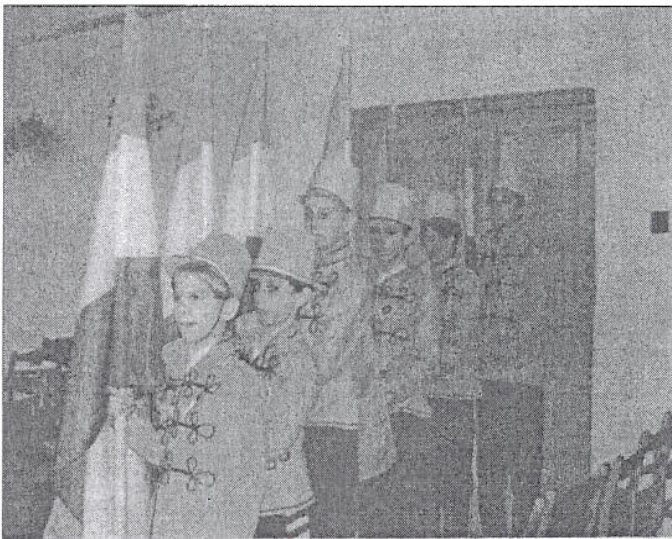
Tévedésből kimaradt *Németh Hanna* 8. osztályos tanuló neve, aki *II. helyezést* ért el. Elnézést kérünk.

Február 10-én iskolánk zenét tanuló növendékei közül Martonvásáron a „Ki mit tud?”-on bizonyíthatták tudásukat.

Pántya Bertalan	8.o.	arany
Bokros Lídia	3.o.	ezüst
Bokros Virág	1.o.	ezüst
Lázár Csilla	3.o.	ezüst
Varga Flóra	4.o.	ezüst
Blaskó Fruzsina	5.o.	bronz

minősítést kapott.

Március 15-én méltón emlékeztünk meg az 1848-49-es forradalom és szabadságharc eseményeiről és hőseiről. Íme néhány fotó az ünnepi műsorról.

Lezajlottak az alsó tagozatban osztályszinten a matematika versenyek. A legjobb eredményt elért tanulók képviselték iskolánkat a pázmándi iskola által meghirdetett területi

versenyen. Évről-évre visszatérünk ezekre a versenyekre, lelkesen készülünk, s a gyerekek szállításában segítőkész szülőkre találtunk. Ezúton is köszönjük segítségüket.

A területi matematika versenyen a következő tanulók képviselték iskolánkat.

1. osztályból	<i>Milichovszky Emöke</i> <i>Seres Péter</i>
2. osztályból	<i>Petz András</i> <i>Erdélyi Gábor</i>
3. osztályból	<i>Bokros Lídia</i> <i>Kalocsai Tamás</i>
4. osztályból	<i>Boka Dániel</i> <i>Lapos Mária</i>

Boka Dániel III. helyezést, Petz András IV. helyezést ért el.

Az 1-2. osztályos tanulók számára versmondó verseny, 3-4. osztályos tanulók számára pedig prózamondó verseny volt meghirdetve.

Gurabi Vivien 1. oszt. tanuló *I. helyezést* ért el, *Petz Anna* 4.oszt. tanuló *különdíjat* kapott.

Gratulálunk, és dicséret illeti őket!

Jutalmukat a területi verseny záró *Gálaműsorán* vehetik át ünnepélyes keretek között.

Ugyanezen rendezvény keretében tanulóink *mezei futóversenyen* is szerepeltek, ahol *Varga Attila* 4. osztályos tanuló *III. lett*.

A felső tagozatosok matematika versenye több fordulóban folyamatosan zajlik. Az elért eredményekről a későbbiekben tudunk beszámolni.

A martonvásári Kézségfejlesztő Speciális Szakiskola és Diákotthon, középsúlyos fokban értelmileg akadályozott tanulóinak munkáiból kiállítást rendezett iskolánkban.

A kiállítás ünnepélyes megnyitójára március 27-én 5 órai kezdettel került sor, ahol az iskolai zenekar, valamint a martonvásári Művészeti Alapiskola növendékeinek műsorát láthattuk.

A szakiskola szervezésében felső tagozatosaink rendhagyó osztályfőnöki órán vehetnek részt.

Az alsó tagozatosok mesemondó versenyét március hónapra terveztük ugyan, de a megbetegedések miatt áprilisban kerül sor ennek lebonyolítására. Továbbra is szeretettel várjuk az érdeklődő szülőket.

Ezután a tavaszi szünet következik *április 17 – április 22-ig*.

Április 23-án a Föld Napja tiszteletére filmvetítés lesz a Művelődési Házban.

Iskolánk *Színjátzó Szakköre* két mesejátékkal szeretne bemutatkozni ebben az évben.

Április 30-án 5 órai kezdettel szeretettel várjuk és köszöntjük az édesanyákat és nagymamákat iskolánk aulájában.

Május 9-én emlékezünk iskolánk névadójára a hagyományos
(Folytatás a 6. oldalon)

(Folytatás az 5. oldalról)

Sajnovics Nap keretében, melyet a Madarak és Fák Napja alkalmából rendezett akadályversennyel kötünk egybe.

Májusban kerül sor a Zenei Nap megrendezésére. Ebben az évben a Zenei Nap a Rákóczi szabadságharc 300. évfordulójára emlékezve, ennek méltatásában zajlik.

Szlovén partneriskolánk májusban ünnepli iskolájuk 20. éves évfordulóját. Ezen alkalommal május 12 – 17 között vendégül látja iskolánk 30 tanulóját, akik az ünnepi rendezvényekre műsorral készülnek, és képviselik iskolánkat. (Comenius program képviselői, sportrendezvények, Gastronómiai Nap, énekkar).

Május 16-án 9 órai kezdettel részt veszünk Váiban a Vajda János szavalóversenyen. Ebben az évben először kiterjesztették a versenyt az 1-2. osztályos tanulókra is. Valamennyi évfolyam 1-8. oszt.-ig 1-1 tanulóval nevez a versenyre.

A tanév végén a nagycsoportos óvodásokat szeretettel várjuk az 1. osztályba, ismerkedésre, egy rövid bepillantásra az iskolai életbe.

Május 31-én délelőtt Gyermeknap lesz a Sportpályán. Délután 5 órai kezdettel a Művelődési Ház szervezésében Kulturális Fórumon vehetnek részt az érdeklődők.

Júniusban, mint minden évben tanulók és tanárok még mindig tanulni, tapasztalatokat szerezni indulnak az osztálykirándulások, illetve az Erdei Iskola program keretében hazánk szép tájait felkeresve.

Tanévzáró ünnepélyünk és a ballagás időpontja június 14. 17.00 óra.

Rengeteg tehát a tennivaló, a program a tanév végéig, de legfontosabb diákjaink számára a szorgalmas, kitartó tanulás. Kívánok hát mindenkinek ezek megvalósításához erőt, jó egészséget.

Néhány sorral köszönök el.

„Valami szépség kell az élethez,
valami áhitat, művészet kell,
valamiben hinni kell! Valami
kincs is kell az élethez! – kincs
nélkül nem lehet élni.

Somfai Sándorné

„Istennel a hazáért és a szabadságért”

2003-ban emlékezünk meg történelmünk egyik legdicsebb eseményéről a Rákóczi-szabadságharcról, megkezdésének 300. évfordulóján.

145 éves török uralom után, 1686-ban lekerült a félhold Buda ormairól.

A nemzet azonban még fel sem ocsúdhatott, egyik elnyomatásból a másikba esett, ugyanis a török kiűzése után a bécsi udvar Magyarországot fegyverrel meghódított tartományként kezelte.

A nemesek hosszadalmas eljárások után kaphatták vissza ősi birtokaikat, de mindegyiknek ez sem sikerült. A meggyötört országra magas adókat vetettek ki. Az idegen vezérek és zsoldosok egyaránt szabad prédának tekintették Magyarországot.

Jobbágy és nemes egyaránt olyan vezetőt óhajtott, akinek irányítása alatt szembeszállhatnak a hazánkra romlást hozó idegenekkel.

A választás II. Rákóczi Ferencre esett.

Rákóczi erdélyi fejedelem (1704-1711), 1705-től 1711-ig Magyarország vezérlő fejedelme,

I. Rákóczi Ferenc és Zrínyi Ilona fia. Munkács ostromát anyja mellett élte át.

Gyámja, Kollonich Lipót érsek, 12 éves korától a családtól elszakítva Csehországban a Jezsuitáknál neveltette.

Házasságkötése után Magyarországon telepedett le, ahol Sáros vármegye főispánja volt.

Megdöbbenve tapasztalta a lakosság nyomorát. Az 1697-es hegyaljai felkelés leverését követő véres megtorlás láttán és Bercsényi Miklós rábeszélésére határozta el magát a cselekvésre. A keleti megyék nemes köreiben kezdték el a szervezkedést és segítségért 1700-ban XIV. Lajos francia királyhoz fordultak. A levélváltás kitudódott, és 1701-ben a bécsújhelyi börtönbe zárták. Pár hónap múlva felesége segítségével kiszabadult és

Lengyelországba menekült. Itt keresték fel 1703 elején a tiszaháti fölkelők követői, akik kiáltványokkal és zászlókkal tértek haza. A piros selyem zászlók egyik oldalán a Rákócziak címere volt, a másikon felirat:

Cum Deo pro Patria et Libertate! Azaz: *Istennel a hazáért és a szabadságért!*

Rákóczi nagy gondot fordított a felkelők kiképzésére, gondoskodott az egységes ruházatról, fegyverről, élelmezésről.

Rákóczit előbb erdélyi fejedelemmé, majd a szécsényi országgyűlésen Magyarország vezérlő fejedelmévé választották.

Csodálatos volt a nemzet összefogása az idegen elnyomással szemben. Egy zászló alatt volt jobbágy és nemes, mert szent volt a cél.

Az 1717-es ónódi országgyűlésen elrendelték az általános adózást, a közteherviselést és kimondták a Habsburg-ház trónfosztását.

Sajnos 1707 után sokasodtak a problémák: a rézpénz elértéktelenedett, a nemesek az adófizetést szinte teljes egészében áthárították a jobbágyokra, megszorodtak az árulások a kuruc seregben.

Az 1708-as sárospataki országgyűlésen ugyan örökös szabadságot ígért azoknak a jobbágyoknak, akik végig kitartanak a szabadságharc mellett, de ezek az intézkedések már későn születtek. Sokan csalódottan hagyták el a kuruc zászlókat.

Rákóczi azonban még mindig reménykedett. Lengyelországba utazott, hogy az ott tartózkodó Nagy Péter orosz cártól kérjen segítséget. Távollétében Károlyi Sándorra bízta a hadak vezetését, aki a majtényi sikon letette a labancok előtt a fegyvert és 1711-ben megkötötte a szégyenletes szatmári békét.

Rákóczi visszautasította a fölkinált

kegyelmet, lemondott hatalmas vagyonáról, elveszítette családját, a keserű száműzetést választotta az árulás helyett.

Leghűségesebb híveivel Törökországban, Rodostóban telepedett le. Itt halt meg 1735-ben. Hamvait 1906-ban hozták haza és a kassai domban helyezték örök nyugalomra.

Dr. Hamza Lászlóné

Thaly Kálmán

Rákóczi Ferenc búcsúdala

Bölcsöm, vigasztalom,
Dajkám és ápolóm:
Szép Magyarországom!
Jaj, szörnyű fájdalom!
Meg kell tőled válnom.
Vizeid folyását,
Erdeid nyilását,
Mezeid kalászatát,
Lovam lába nyomát
Te áldott földeden
Már többé nem látom.

Fúj már az őszi szél,
Sárgul a falevél,
Rád borúl az nagy tél –
Mikor semmi sem él,
Én árva országom!
Franciák oltalmát,
Az lengyelek hadát,
Sorsod javulását
És bosszú állását
Sötét felhőid közt
Mind hiába várom.

Nincs is már énnekem
Semmi reménységem:
Meggzakad a szívem,
Azt igen jól érzem,
Érted, rab országom...
Vizeid folyását,
Erdeid nyilását,
Mezeid kalászatát,
Lovam lába nyomát
Te áldott földeden
Én sohasem látom!

Nyílt levél Dr. Kelemen András országgyűlési képviselőnek!

Tisztelt Képviselő Úr!

Amikor ez a szám megjelenik az aktualitásából már sokat veszít írásom. Megírására azt hiszem mégis szükség van.

Képviselő úr a Tordasi Kisbíró 2003. évi 1. számában a „Fejér megyei Polgárok”-hoz írott cikkére, válaszolnom kell.

Többszöri elolvasás után sem értem meg, hogy mi ennek a célja. Én úgy gondolom, hogy azért vannak képviselőink, hogy kritikus helyzetekben bennünket eligazítsanak. A cikkében egyértelmű állásfoglalást az Uniós csatlakozáshoz nem adott, annak ellenére, hogy az előző kormány idejében is képviselő volt. Önök a csatlakozási tárgyalások legalább 60-70%-át tárgyalták le és írták alá. Éppen ezért elvártam

volna, hogy a népszavazás előtti utolsó számban ezzel kapcsolatban állást foglaljon és a lakosságot is kérje a szavazata leadására. Ez lehetett volna Igen és Nem is.

Mire ez a szám megjelenik, az Unióhoz való csatlakozást már remélem meg is szavazta Magyarország lakossága.

Én elmegeyek, és Igennel szavazok, és addig is akit tudok erre próbálok meggyőzni. Hogy miért? Mert jövőnk, a felemelkedésünk, a munkánk az Unióban fog felértékelődni. Bár tudom azt is, hogy nekünk nyugdíjasoknak sok pozitív változást már nem fog hozni, de gyermekeink, unokáink élvezni fogják ennek hasznát.

Tisztelettel:

*Pilát János
Tordas, Szabadság út 86.*

Polgárőr hírek

Beszámoló a 2003-as évi közgyűlésről

A Tordasi Polgárőrség elmúlt egy esztendei munkáját a nyugodt, csendes, folyamatos tevékenység jellemezte. Úgy érzem, hogy a falu büszke lehet saját tagjaira, lakóira, vezetőire, és így Polgárőrségére is.

A februárban megtartott közgyűlésen elfogadtuk a 2002-es évről szóló beszámolót és a 2003-ra szóló tervet. A megtartott titkos szavazáson az alábbi vezetőség kapott bizalmat újabb két évre: *Andorfy Ottó* elnök, *Cifka János* gazdasági vezető, *László Endre*, *Milichovszki Ferenc*, *Mocsonoki Károly* vezetőségi tagok.

Az elmúlt évben közel 400 szolgálatunk volt. Azt is ki kell emelnem, hogy szolgálataink alatt az elmúlt évben rendkívüli esemény nem volt.

Bevételeink nagyobb részét az önkormányzat adta (500 000 Ft), de jelentős összeget (249 200 Ft) kaptunk az itt lakóktól (vállalkozóktól és magánszemélyektől), vállalkozásoktól és intézményektől, illetve az APEH-től, a felajánlott 1% (83 181 Ft) következtében.

Költségeink döntő többségét a gépkocsi üzemben tartása (üzemanyag, javítás, biztosítás) tette ki (701 993 Ft). Kiadásaink voltak még a rádiótelefonok üzemeltetése, banki, adminisztrációs célokból is (87 522 Ft). Bérjellegű kiadásunk nem volt.

Összességében pénzgazdálkodásunk

megfelelő volt, az évet pénzügyi szempontból több mint 45 000 Ft megtakarítással, 236 362 Ft pénzkészlettel zártuk. Tevékenységi és pénzügyi tervünk 2003 évre az elmúlt évi tényadatok megközelítő összegeit tartalmazza.

Kapcsolataik más szervezetekkel a céljainknak és hagyományainknak megfelelően jónak mondható. A 2002-es esztendőben kapott, az adó 1%-ából származó összeget üzemanyagra fordítottuk. Támogatni a vezetőségi tagoknál, vagy a postán illetve a polgármesteri hivatalban megtalálható postai utalványon is lehet.

Összefoglalva úgy érzem sikeres esztendőt hagyunk magunk mögött 2002-ben, és ilyet kívánok magunknak idén is. A vezetőség nem tervez változtatást, a megszokott, és jól bevált gyakorlatot kívánja folytatni, de a szolgálatok számát növelni kívánja. Szeretnénk sürgősen az idős, leromlott állapotú autót egy korszerűbbre, jobb állapotúra, gazdaságosabbra cserélni.

A közgyűlésen a 2002-ben kiemelkedően teljesítő tagjainknak oklevelet nyújtottunk át.

A tagságnak megköszönöm egész évi folyamatos becsületes munkáját, támogatóinknak pedig az adományokat.

Vezetőség

KÖRNYEZETÜNK HÍREI

Nagyon szép, amikor a házak előtti kiskert gondozott, virágos, hogy az utca szakasz is rendezett, de ugyanakkor a házról lefolyó csapadékvíz nem a kövesútra kell vezetni (ami egyébként is tiltott), hogy ott az utat mossa szét.

***

Közterületeink tavaszi karbantartásának része a fák ritkító metszése, a szükséges permetezések elvégzése. A meggyfák monillias megbetegedéséből fakadó száradt, beteg ágak eltávolítása, a lehullott levelek elégetése igen fontos feladat, mielőtt az önkormányzat által megrendelt lemosó permetezést elvégeznék.

Kérjük a fák metszését ott is, hol a növekedés ebben az évben a villanyvezeték közé érne.

E hír megjelent az előző számunkban, kár, hogy nagyon kevesen tettek eleget kérésünknek!

***

Belterületen lévő erdős, bokros területeink nem azért vannak, hogy a kiskertből kikerülő rózsaaág, és egyéb kerti hulladékot oda rejtjük.

***

A képviselő-testület döntése alapján az utcákban pusztuló meggyfák kiváltására terv készült. Ezt már többször is közöltük, tájékoztattuk lakosságunkat. Köszönet minden fáért, bokorért, amit a közterületre ültetnek, de ha már kész van a faültetési terv, kérdezzék meg, hogy milyen fa ültethető az adott utcába. Legyenek ebben partnereink.

***

A temetőben két szemétkerakó hely van. Kérjük az elnyitott virágot, elszáradt koszorú, egyéb szemetet oda vigyék. Ne kezdjenek új lerakót. Megalázó mások piszkát, szemetét azok trehánytsága miatt takarítani.

***

Lomtalanítást ebben az évben is tervezünk egy alkalommal, amelyről mindenkit időben értesítünk!

„Mostan emlékezem az elmúlt időkről”
(Ilosvai Selymes Péter)

TÖRTÉNETEK, EMLÉKEK TELEPÜLÉSÜNKRŐL

Kérdésekkel zártam a Galagonyás pusztáról szóló emlékezést. Azóta összeírtam az egykori lakosokat. 37 család, több gyermekkel, kb. 200 lakos. Már nem fiatalok, de még szívesen emlékeznek az ottani időkre. Gyermekük is. Fájó pont életünkben a pusztá elhagyása, lerombolása.

Miért került erre sor? – kérdeztem.

Az akkori tsz. elnököt, a mezőgazdász és a párttitkárt tartják érte felelősnek. Az ő döntésük szerint mindenkinek új lakóhelyet kellett keresni. Aki nem talált Tordason, vagy távolabb megvehető házat, annak ideiglenesen biztosítottak férőhelyet a pusztán. Telkeket mértek ki Tordason, építeni lehetett kölcsönből. Szerencsénk volt, akiknek téglából volt a háza, mert felhasználhatta az építkezésnél. Nem így, aki sárból készült házban lakott. Volt, aki 8 évig lakott albrétben, míg elkészült a háza. Amikor kint jártam, szomorúan néztem, kerestem a hepe-hupás terepen az egykori házakat.

Mi lett a korszerű iskolával?

Egy ideig üresen állt. Állapota romlott. A padlástert magtárnak használta a termelési szövetkezet. 1974-ben jelentkezett egy cég, Bördíszmü Szövetkezet címen. Kibérelték az épületet, s átalakították termelési céljaikhoz. Május 16-án indult a munka 11 dolgozóval, majd 18-28 között mozgott a számuk. Tordasról jártak ki busszal a dolgozók. Ha kimaradt a járat, vagy lerobbant, sietve tették meg az utat hóban, sárban, hogy idejében odaérjenek. Összetartó, jó munkaközösség volt. Szép munkák kerültek ki a kezük közül. Főleg szovjet exportra

küldték a sok akatáskát, s egyéb készárút. Börből csak szabtak német megrendelésre.

1992. március 4-én leállt a termelés. A szövetkezet megszüntette az épületben és az iskolában folyó munkát, dolgozóit szélnek eresztette.

Az épület még tovább romlott, külsőleg, belsőleg. A belopakodók mindent vittek, ami mozgatható volt, ami nem, azt összezúzták. Ki tudja kik?

A kép mutatja a lepusztult épületet.

Amikor megvásárolta híres virágkertészünk, majd rengeteg munkával családi otthonná alakították.

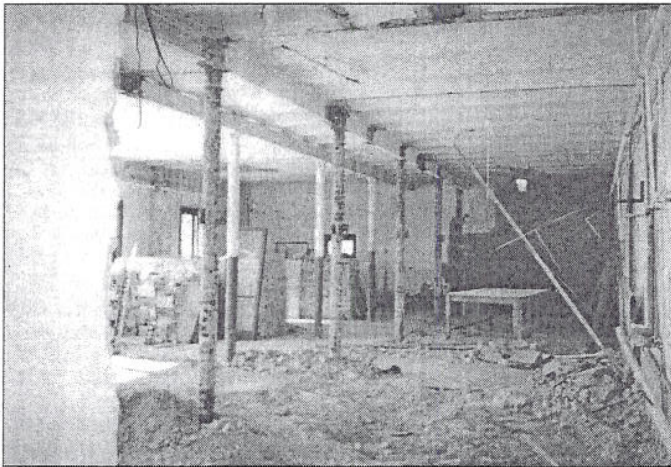
Az épület körül csodálatos gyümölcsösök, rendezett, parkos terület. Kulturált környezet. Jó itt élni – mondják.

A major jobb oldali részén állnak még régi istállók, raktárépületek. A gyúrói Gazdaszövetkezet működik a telepen. A lehetőség szerint végeztek állagmegóvásokat, de a teljes renoválásra sokat kellene költeni. Fehéristállók, karámok állnak, bennük állatok.

Talán egy virágzó kis település lehetne esetleg, mert sokan maradtak volna, s a gazdaság is működőképes volna. Mi volt ez? – kérdezik. Tanyarombolás? Igen!

Így emlékeznek a régiek, akik emlékeznek, természetesen a jóra.

Varga Károlyné
ny. pedagógus

Amit Európában már tudnak és amit tudni illik

ZÖLDSÉGNÖVÉNYEINK JELENTŐSÉGE

A zöldségféléknek igen fontos szerepe van a mindennapi táplálkozásunkban. Egyes vélemények szerint a zöldség több mint élelmiszer, mert nem csak az alapvetően szükséges szénhidrátokat, fehérjéket és – kis mennyiségben – zsírokat, hanem szervezetünk egészséges működéséhez nélkülözhetetlen vitaminokat, ásványi sókat és mikroelemeket tartalmaz, még hozzá a lehetőleg legegészségesebb formában. Ugyanakkor rostanyagaik serkentik az emésztést és a bélműködést, nedveik rendben tartják és kondicionálják az emésztőnedvek kémhatását. Az újabb kutatási eredmények azt bizonyítják, hogy egyes

zöldségeknek, elsősorban a brokkolinak, kelkáposztának, paradicsomnak, céklának és sárgarépának a vörösborkhoz hasonlóan a szervezetbe kerülő idegen anyagok kedvezőtlen szerepét semlegesítő, ún. antioxidáns hatása van. Ez a daganatos betegségek megelőzése és utókezelése szempontjából – főleg ma – igen nagy jelentőséggel bír. Ismét felfedezzük a fokhagyma és általában a hagymafélék kedvező hatását az érrendszeri megbetegedések kezelésében vagy, a sárgarépát, mint magas karotin-tartalmú ezáltal A-vitaminban gazdag zöldséget.

Az egészség megőrzését segítő fontos anyagok mellett nem elhanyagolható zöldségeink íz- és zamatanyagaiból, esetenként illatukból, változatos formájukból és a harsogó, vidám, hangulatos színekből adódó, kedvező étrendi és étvágygerjesztő hatásuk sem.

Itt elég csak arra gondolni, milyen ízűek, színűek és illatúak lennének magyaros ételünk a vöröshagyma, a piros paprika vagy akár csak a petrezsej-zöld nélkül. Bátran kimondható, hogy a zöldségnövényeink a konyhaművészet nélkülözhetetlen alkotóelemei. Sok esetben kalória-, illetve energia-tartalmuk is jelentős, de a legfontosabb, hogy ez korántsem hizlal. Csak négy zöldségféle szénhidrát-tartalma haladja meg a 10%-ot, a burgonyáé, egyes káposztaféléké, a csemegekukoricáé és a zöldborsóé. Ezek értékére jellemző, hogy a zöldségfélékkel elfogyasztott szénhidrát 95%-a beépül szervezetünkbe.

Egyes fajok fontos fehérjeforrások – mint a zöldborsó, a bimbóskele és a csemegekukorica. Zsírtartalmuk ugyanakkor igen csekély, mindössze 0,1-0,4%.

Valamennyi faj nyersen, házilagos konyhai előkészítéssel, vagy egyszerű savanyítással azonnali fogyasztásra alkalmas. Bár természeti adottságaink kitűnően megfelelnek természetükhöz, zöldségfogyasztásunk sajnálatosan csak fele annak, mint a fejlett európai országokban és ez is nagyon szezonális. A szerény mennyiség mellett egy másik kedvezőtlen jelenség, hogy ennek is a zömét nyári hónapokban fogyasztjuk, télen pedig, amikor szervezeteinknek leginkább szüksége lenne a vitaminokra, lényegesen kevesebbet eszünk. Táplálkozástudománnyal foglalkozó szakemberek szerint egészségünk érdekében mintegy 110-120 kg zöldséget kellene évenként elfogyasztanunk.

Zöldségféléink értékes tulajdonságai

A **paprika** Magyarországon méltán nevezhető a zöldségfélék királyának. Megjelenése páratlanul gazdag. Piros, zöld, sárga, fehér színű, vékony, vastag, hosszú csavaros csövű, cseresznye, alma és tulipán alakú bogyci az étkezés és az asztal örömeit szolgálják. A C-vitaminban az egyik leggazdagabb zöldségféle. Egyetlen zöldpaprika fedezi a napi C-vitamin szükségletünket. Közél hasonló mennyiség csak a karfiolban található. A világban különösen azóta kedvelt, mióta a Nobel-díjas *Szentgyörgyi Albert* kimutatta, hogy ez a vitamin minden más gyümölcs- és zöldségféléknél nagyobb mennyiségben található a friss zöldpaprikában. Egyébként Szentgyörgyi professzor volt az, akinek először sikerült C-vitamint nagy mennyiségben kivonni a szegedi paprikából. Azóta derült fény arra is, hogy a C-vitaminon kívül a paprika jelentős mennyiségben tartalmaz emésztést serkentő B₁- és B₂- valamint vérkeringést szabályozó P-vitamint. Egy másik értékes anyaga a paprikának egy alkaloida, a kapszaicin, amely

a csípős fűszeres ízét adja és kedvező hatással van az emberi szervezetre.

A világhírű magyar konyha sokat köszönhet a messze földön híres fűszerpaprikáknak, az ebből készült, közkedvelt, mindennapjainkat megörvendtető piros örleménynek. Szinte alig van olyan ételünk, amelyben mint mellék- vagy főszereplő ne fordulna elő.

A **paradicsom** nem vitamintartalmával, hanem tetszetős piros vagy zöld színével, változatos formájával az emésztőrendszer harmóniáját megteremtő nedveivel és rákellenes, szabadgyök-fogó likopin-tartalmával tűnik ki.

Ez utóbbiak miatt nagyon egészséges a paradicsomból készült ivólé fogyasztása.

A **hagymafélék** különösen gazdag, száznál is több fajt számláló nagy családot alkotnak. Nálunk ebből a sok változathoz a vörshagyma, a metélőhagyma és a fokhagyma a legnépszerűbb.

Közös jellemzőjük, hogy ízük csípős, ami allilszulfid-tartalmukból ered.

Ennek baktériumölő hatása különösen a fokhagymánál közismert. A hagymát fűszerként és étkezési célokra már évezredek óta használjuk.

A **vörshagyma** fűszeres íze ételünket izesíti, de egyes kevésbé csípős fajtái saláták kedvelt alkotóelemei. Szénhidrát- és fehérjertartalma nagy, de cukortartalma is jelentős. Jellegetes, inycsiklandozó illata hamar áruklodik jelenlétéről. Ha a konyhában pirítják, jelenléte nem rejthető véka alá. A huncut összekacsintásra csábító illatot érezve jó ízt csettintünk előre a hamarosan reánk váró finom ízek reményében.

A **metélőhagyma** vagy **snidling** vékony, hengeres leveleit télen és tavasszal fogyasztják, mert nyáron magzárba megy. Különös élettani értéke nincs, de díszesebbé, kívánatosabbá és izesebbé varázsol számos ételt. Elsősorban levelek, saláták, sajtok, túrók, körözöttek és mártások izesítésére, szendvicsek díszítésére használatos.

A **fokhagyma** ősidők óta használt fűszer és gyógynövény. A római gladiátorok is szívesen fogyasztották, mert azt tartották róla, hogy a harcosok bátorságát növeli. Talán ebből vezethető le, hogy Angliában a kakasvialokra nevelt kakasokat fokhagymával etetik, hogy ezzel is fokozzák harci kedvüket.

Nincs még egy olyan zöldségfélényünk, amelynek olyan sokféle hatást tulajdonítanak, mint a fokhagymának. A régebbi időkben gilisztahajtónak, csömör, köszvény és pestis ellen is használták. Baktériumölő hatása páratlan. Az újabb kutatási eredmények szerint még ezerszeres hígításban is elpusztítja a gümőkórbacilust.

Különleges zamatát adó kén-tartalmú éterikus olaj az allilszulfid serkenti az emésztést. Érrendszeri betegségek és az érlemezsedés megelőzésében kiemelkedő szerepe van. Bár tápértéke nagy, táplálkozási jelentősége mégis az előbb említett hatásokban rejlik. A fokhagymát csak kis mennyiségben, főképpen izesítésre használjuk.

A **tormát** fűszernövényként nyersen vagy feldolgozott állapotban fogyasztjuk. Kellemes csípős ízét a rettekhez hasonlóan éterikus mustárolaj adja. Régebben gyógynövényként asztmás megbetegedések ellen volt javallt. Étvágygerjesztő, vérkeringést serkentő hatása már régen bizonyított. A benne lévő mustárolaj a veseműködést javítja és serkenti a zsírok emésztését is. Nem véletlen, hogy főtt húsokhoz, halakhoz, virslihez és meleg füstölt húsokhoz fogyasztva orcsiklandó, bizsergő örömmel tölt és egyre újabb falatok elfogyasztására sarkall. Újabb minden élelmiszerboltban vásárolható, előre elkészített tubusos vagy üveges torma. Ezek bár izesek, de soha nem érik el annak az ízét, amit a saját kertünkéből frissen szedett gyökérből a derék növényt „megkönyvezve” ízlésünknek megfelelően reszelünk és elkészítünk. Örülhet az a kertészkedő, akinek kertjében egy félreeső helyen néhány tő jól megtermett tormája van.

(*Forrásmunkák OMMI NFÁ Tordasi*)

www.tordas.hu

Egyre többen élünk a faluban, akik nap, mint nap használják az internetet. Elválaszthatatlanul beépült a mindennapjainkban és manapság már nélkülözhetetlen eszköze munkánknak, vagy szórakozásunknak. Gyakran elcsodálkozom, hogy milyen elképzelhetetlenül sokféle információ és milyen változatos formában található a világhálón. Egyre többen értik meg magánemberek, vállalkozók, vállalatok, önkormányzatok civil szervezetek, hogy az interneten jelen kell lenni, mert aki nincs a virtuális világban arról lassan már el sem hiszik, hogy létezik. Ez persze túlzás, de tény hogy az internet megkerülhetetlenül a jelen valósága, a jó és a rossz oldalával együtt.

Így van ez a faluközösség szempontjából is – habár még a kevés az Internet előfizetés Tordason –, de a falunak már meg kell mutatkoznia a nagyvilágnak. Kell, hogy legyen egy olyan internetes honlap, amelyből a ránk kíváncsi idegenek a lehető legtöbbet megtudhatnak rólunk, a mindennapi életünkről, vagy a Tordáról elszármazott

falubeliek legalább az internet oldalain hazalátogassanak hozzánk időnként. Néhány évvel ezelőtt készült egy honlap a faluról, amely magán viseli a internetes hőskor minden jegyét, és mint egy őskövyület évek óta változatlan formában mutatja a falu egyik arcát.

Többen is vagyunk, akik már jó ideje mondogatjuk, hogy fel kell frissíteni a honlapot, mert az nem lehet, hogy pont az a forma, amely lehetőséget kínál arra, hogy sokféle színes formában mutassa meg a faluközösség múltját, jelen arcát, hogy állandóan naprakészen adjon hírt a mindennapi életünkről az nekünk nincs. (Arról most nem beszélve, hogy a hivatalos kormányprogram is meghirdette a virtuális-államigazgatás kialakítását, amely a mi polgármesteri hivatalunkat is érinteni fogja, de ez még a nem túl távoli jövő feladata.)

Készül az új tordasi honlap. Legalábbis elindult – az évek során többször is újraindult – az átalakítása, pontosabban egy egészen új

honlap vázának kidolgozása, amely az elképzelés szerint folyamatosan fog bővülni, megújulni. Az elképzelt forma lehetőséget ad arra, hogy benne legyen minden információ a falu földrajzi elhelyezkedéséről, környezetéről, a közlekedésről, egy térkép a tájékozódáshoz, történelmi múltunkról, hagyományainkról, neves elődeinkről, hős halottainkról, látnivalóinkról (röviden és bővebben), a polgármesteri hivatalról (annak munkájáról, rendeleteiről, az aktuális hivatali hireiről), a hitéletéről, az egyesületek életéről, kulturális és szabadidős programokról, szolgáltatásokról, a faluban élő művészekről, a köztisztviseléseinkről, a sportteletről, testvértelepüléseinkről és még ezernyi hír rólunk.

A honlap az a műfaj, amelyet sohasem lehet tökéletesen megszerkeszteni, és sohasem lehet befejezni. Bizonyára sokan lesznek, akiknek véleménye lesz az elkészült munkáról és a továbbfejlesztésről, hát nosza mindenki véleményét, vagy akár aktív közreműködését is szívesen fogadom.

Az első változat május elején lesz látható a világhálón: ...www.tordas.hu.

Toman József

A szőlőről és a borról

A szőlő- és borkultúra története

A szőlő az emberiség egyik legrégebbi kultúrnövénye. Az ősi keleti kultúrnépek (egyiptomiak, föníciaiak, perzsák, zsidók) már 5000-6000 évvel ezelőtt a vadon talált szőlők legszebb változatait termesztették. Ezek a termesztés következtében tovább variálódtak, kereszteződtek. Így a fogyasztásra alkalmasabb termést hoztak. A borszőlő fajták egy része, a csemegezőlő fajták mindegyike az ősi keleti kultúrállamokból, a föníciaiak, a rómaiak, az arabok, a törökök révén kerültek Európába az ókor, a középkor, majd az újkor folyamán.

A szőlő és a bor történetét kutató szakemberek megállapítása szerint a borkészítés az emberiség kultúrtörténetével egyidős. Találkozhatunk a Gilgames eposzban Siduri asszonnyal, aki bort készít. Az ókori egyiptomiak Ozirisznek tulajdonítják a borkészítés titkát.

Az Ószövetségben Mózes által az „Ígéret földjére” küldött emberek hatalmas szőlőfirttel tértek vissza. Ugyancsak az Ószövetségben olvashatunk a szőlő levétől lerészegedett Noéről. A boriváshoz már korai időktől szigorú etikai normák kapcsolódtak. Az Ószövetség tiltotta a lerészegedést, a régi nyitott falusi közösség lenézte az iszákosokat.

Az egyetemes kultúrtörténet minden időszakában születtek irodalmi, képzőművészeti és zenei alkotások, melyek a szőlőt, de különösképpen a bort, a bor jótékony, kellemes, léleklemelegítő, szellemfényesítő hatását örökítették meg.

A középkorban a Mediterráneumban és Nyugat-Európában a minőségi borszőlő fajták nagy része a helyi vadszőlők termesztésbe vonása és tenyésztés útján alakultak ki. Az amerikai szőlőfajták közül a jobb gyümölcsűeket Amerika őslakói, az aztékok és a maják már termesztették. Amerikában a szőlőtermesztés a bevándorlók szorgalmának köszönhetően a XIX. századra jelentőssé vált. Sajnos az Amerikából behozott szőlőtövekkel a peronoszpóra és a lisztharmat az európai ültetvényekre súlyos károkat mért. Az ugyaninnen behurcolt filoxéra (szőlőgyökértetű) pedig a telepítések zömét elpusztította. A vész elhárítására a szőlőtermesztők felkutatták azokat a fajokat, amelyek alkalmasak voltak direkt termő fajták előállítására. A

XIX. század végén, XX. század elején Amerikából betegségre nem érzékeny alanyokat, Kelet-Ázsiából pedig fagytüro fajt hoztak be. A különböző amerikai, ázsiai, eurázsiai fajok és fajták kereszteződésével létrejött nagy számú szőlőfajtákat gyakorlatilag négy fajtacsoportba osztják a szőlészek: alany, borszőlő, csemegezőlő és direkt termő fajtákra.

A magyar szőlő- és bortermeles gyökerei

Magyarországot hosszú évszázadokon át a bor hazájaként ismerték. A Kárpát-medencében a szőlőtermesztés és borászat legkorábbi történeti adatai a római korszakból származnak. A régészeti ásatások alapján feltételezhető, hogy a görögök által elterjesztett szőlőműveléssel már a rómaiak előtt itt élő kelták is foglalkoztak.

A honfoglalást követő évszázadokban kialakuló szőlő- és borkultúra több forrásból táplálkozott. Elődeink a szőlőt és a bort már az őshazában ismerték, az itt élő lakóktól pedig átvették a kelta és római örökséget. Majd a középkorban az itáliai és nyugat-európai termesztési eljárásokat sajátították el. A török utáni időkben betelepült németek, tótok, rácok a sajátjaikkal gazdagították a szőlőtermesztési szokásokat.

Mindezek a kutatások a különböző magyar borvidékeken ma is fellelhetők. A Dunántúlon, a pannontaj mediterrán jellegű szőlőhegyein a borkészítés eszközei, például a gyönyörűen faragott prések római hatást tükröznek.

A Dél-Dunántúlon és az Alföldön a kadarka ültetvények, a pince és hordó nélküli borkezelések a szerbek (rácok) által terjesztett balkáni vörösbor kultúra jegyeit jelenítik meg.

Nyugat-Magyarország borvidékein a nyugat-európai hatás érvényesült minden időben. Kőszeg, Sopron, Pozsony, Ruszt városi szőlőművelői a lakóházaikkal egybeépítették a szőlőfeldolgozó és bortároló helyiségeket ugyanúgy, mint a nyugati szőlőművelő polgárok.

Észak-Magyarország (Mátraalja, Eger vidéke, Tokaj-hegyalja) mind a mai napig sziklába vájt pincéi, pincerendszerei, a prés és prészáz nélküli, szőlőtaposásos szőlőfeldolgozás a honfoglaló magyarok magukkal hozott ismereteinek, szokásainak majd egy évezredig fennmaradó továbbéléséről tesznek tanúságot.

(Folytatjuk)

Bottáné Böröczffy Erzsébet

Egészségügyi statisztikai tükör

A154/1999. (X. 22.) Kormányrendelet alapján valamennyi háziorvos kötelezett arra, hogy adatot szolgáltatson a KSH és az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (ÁNTSZ) részére évente egy alkalommal a hozzá bejelentkezett betegekről, és a háziorvosi rendelések főbb betegforgalmi adatairól. Ez az adatszolgáltatás két évente kiegészül a gyakoribb megbetegedés csoportok szerint gyűjtött gondozottak számának adataival. A betegségcsoportok szerinti adatgyűjtés 2004. évben lesz esedékes.

Illetékességi területünk 16 településén működő 25 háziorvosi (19 felnőttet, illetve felnőtteket és gyermekeket vegyesen ellátó, és 6 gyermekeket ellátó) szolgálat intézetünkhöz megküldött, a 2002. évről szóló jelentéseit összesítettük.

A háziorvosoktól kapott statisztikai adatok nem tartalmazzák az ügyeletben történő betegellátásra, valamint az óvodákban, iskolákban végzett szűrővizsgálatokra vonatkozó számokat, ezért a lakosság orvos-beteg találkozásaira vonatkozó adatok nem teljes körűek, mégis informatívak.

Területünk lakónépessége a 2001. évi népszámlálási adatok szerint 40.204 fő, a

házi orvosokhoz bejelentett betegek száma pedig 39.003 fő, vagyis 1201 fő a területen nem választott háziorvost. A bejelentkezettek 84,2%-a felnőtt vagy vegyes háziorvosi szolgálathoz, 15,8%-a házi gyermekorvosi szolgálathoz tartozik.

A háziorvosokhoz bejelentkezettek 2002. évben átlagosan 6,9 alkalommal találkoztak orvosokkal (rendelőben, vagy otthonukban összesen). Az ellátás helye szerint lényeges különbség mutatkozik a felnőtteket ellátó és a gyermekeket ellátó orvosok között. A felnőtt és vegyes praxisokban az orvos-beteg találkozások 11,9%-ban, míg a gyermekorvosoknál (a preventív csecsemőlátogatásokat is beleszámítva) csak 5,5%-ban történnek a beteg otthonában.

Átlagosan minden századik orvos-beteg találkozáshoz 8-9 szakrendelésre utalás, és 6 kórházba utalás jut.

Ezek a mutatók az előző évihez viszonyítva alig mutatnak némi eltérést. A lakosság betegségeire vonatkozó adatok sajnálatos módon nem érkeznek intézetünkhöz, azonban a KSH adatgyűjtése szerint területünk halálhálóját vizsgálva az alábbiakat állapíthatjuk meg.

Területünk halálozása a 2001. évben

15-39 éves, a 40-59 éves és a 60 év feletti korcsoportjában is meghaladta a megyei állapotot.

A keringési rendszer betegségei mindhárom korcsoportban gyakrabban szerepeltek halálhálójában okként. Az előfordulás gyakorisága a 40-59 éves korban elhunytaknál 23%-kal, a 60 éven felülieknél pedig 10,5%-nál haladta meg a számítások alapján várható arányt.

Területünkön – de egyébként a megyében és országosan is – a második halálhoz vezető leggyakoribb okot a daganatos betegségek adják. Összehasonlításként standardizált mortalitási arányt alkalmazva a 40-59 évesen elhalálozottak között 22,4%-kal, a 60 éven felüliek között 15,8%-kal volt magasabb, mint ahogyan ez a megyei adatok szerint várható lett volna. A daganatos halálozások 70,5%-a a 65 éven felüli korcsoportot érintette, az 50 éves kor alattiakra 11% jutott.

A balesetekre és egyéb külső okokra visszavezethető halálozás 2001. évben a területünkön szintén magasabb volt a megyei átlagnál, azonban a többi betegségcsoportban (pl. légzőszervi halálokok) a megyei átlaghoz hasonló, illetve annál alacsonyabb is volt.

ÁNTSZ Gárdonyi Városi Intézete

HÁBORÚS NAPLÓ

53.

Szombathelytől Budapestig, majd Miskolcra

Az állomáson feltűnt, hogy nem találkozom egyetlen olyan katonával sem, akit a kórházból délelőtt kiengedtek. Már nagyjából ismertük egymást. Nem is lehetett sok magyar katonaruhát látni. Úgy látszik, hogy már mindenki nagyon megunta a katonaruhát. És az sem lehet, hogy annyi emberből senki sem utazott volna Pest felé, hiszen csak ez az egyetlen vonat indul naponta. Végre! Egy idő, gyenge lábakon álló honvéd bajtársa. Beszédbe elegyedünk, ő is emlékezett az arcomra. Ő mondta el, hogy a kórházból való elbocsátás után, nekik is a rendőrségre kellett menniük, papírjaik lebélyegzése. A papírokat elszedték, majd az udvar sarkába terelték őket. Civil egyének kerültek elő, köztük több nő is, akik agyba-főbe verték őket, hitvány fasisztáknak és egyéb hasonlónak titulálva. A veréstől többen összeestek. Elszedték minden felső ruhájukat, pokrócaikat, köpenyeiket. Csomagjaik nélkül egy helyiségbe verték be őket. Most is ott vannak. Őt magát a kapusrendőr, látva öregségét és törődöttségét, valahogy félre küldte a kapuhoz és intett neki, hogy gyorsan tűnjön el. Így menekült meg.

Elgondolkoztató volt, hogy minket az oroszok a fogolytáborban nem bántottak, valamennyiünkkel szemben bánásmódjuk igazán kifogástalan volt. Most a magyarok így bánnak a saját fajtájukkal?

Engem mint tisztet, bizonyára agyonvertek volna, ha a többiekkel együtt már délelőtt kikerültem volna. Hát itt is ilyen szerencsém volt! Az ütlegelők nagyon kegyetlenek voltak, botok, sőt boxer is volt náluk, amit azt az öreg elmondta.

Lassankint helyet kerestünk a vonaton. Az utasok is kezdtek gyülekezni. Mindhárman egy volt II. osztályú kocsik gőzfűtő csövein helyezkedtünk el, hátizsákjainkat téve magunk alá. Ülés, ablak nem volt. Így is teljes a kényelem, mi kellett más?

A vonat csak úgy napnyugta táján indult el nem valami gyorsan, de annál nagyobb füstöt eregetve. Szemünk, szánk tele lett korommal.

Beesteledett, elszundítottunk, majd arra ébredtünk, hogy két úgy 10-12 éves meglehetősen szedett-vedett ruházatú gyerek jön-megy a fülkében, mindenhová bevilágít villanylámpájukkal. Nem lehetett tudni mit vagy kit kereshetnek, de inkább a csomagok kerültek a fénykévébe. El is mentek a szomszédos fülkébe, majd vissza.

Később jöttünk rá, hogy ez a felderítés volt az elkövetkező rablás, fosztogatás stratégiájában.

Már Szombathelyen kezdődött azzal, hogy az utolsó kocsiból

kizavarták az utasokat orosz katonák. Az utasok jó része alaposan – élelmiszereket – felpakolt utas volt, azt nem is titkolták. Az élelmet aranyra cserélték. A pénz nem ért semmit. Persze mások is utaztak, nem kis csomagokkal.

A felderítés után jött a hadművelet. Megjelentek az orosz katonák az utolsó kocsiból. A vonat már haladt. Az egyik zseblámpát gyújtogatott és azzal a másik kezében lévő pisztolyt mutogatta megfélemlítésül. (Persze világítás nem volt a kocsiban.)

Társai – az előbbi két suhancsal – a batyukat, csomagokat szedték össze és hordták az utolsó kocsiba, az ő kocsijukba. Éktelen kiabálás és sikongatás következett. De az oroszok mintha nem is hallották volna. Társaikkal nyugodtan költöztették ki a csomagokat hátra. Sok minden került hátra. A sötétben alig lehetett látni, de nagy csomagok voltak és nagyon sok.

A sikoltozás és zugás nem szűnt meg továbbra sem az utasok közt, de nem mert ellenállni senki. A mi hátizsákunkra nem került sor, úgy sem volt már benne semmi. Így megúsztuk a fogságba kerülésem óta a hatodik zabrálást, fosztogatást. A felderítéssel kezdődött és támadással végződött hadművelet azonban még nem fejeződött be.

Kisebb, sötét állomáson álltunk meg. Később egy nagyobban. Ez villannyal jól ki volt világítva.

Az utasok kiabáltak a kalauznak, aki bement az állomás épületébe. Hívására kijött mintegy 20-25 fős őrseg, akik pillanatok alatt megszállták a vonatot és letuszkolták a fosztogatókat. Volt, aki a túloldalon ugrott le és az ott vesztelő tehervonat kerekéi alá bújt. Ezeket némi géppisztoly tüzellel igyekeztek megállítani. Nem babra ment a játék.

A végén csak együtt lett a társaság, most már az állomás épülete előtt. Persze őrizet alatt. Kihordatták az utolsó kocsiban felhalmozódott „zsákmányt” a világosra. Egy szekérre valót gyűjtöttek be. Majd a kárvalott utasokat hívták csomagjaik átvételére. Ez is megtörtént.

És most jött a hadművelet utolsó szakasza. Még állt a vonat, amikor a GPU-sok körbevették a társaságot. A géppisztolyuk tusával agyba-főbe verték őket. Szó szerint. Amint láttuk, az egyiket orba-szájba vágták, mire kiköpte minden fogát. A többiek sem úszták meg olcsóbban. A nagy verések közt elindult a vonat. Hát én ilyen verést még nem láttam. Úgy látszik, hogy nagyon üldözik a fosztogatókat. Hogy mi lett a sorsa a zabrálóknak, azt a látottak után el tudom képzelni.

A vonat lassan kihaladt az állomásról.

Egyéb incidens már nem történt Pestig. Délelőtt lett, mire beértünk. Augusztus 16-át írtunk akkor. Mindenütt romok, friss nyomai még a háborúnak. Sokan lapátoltak a romok körül az utcákon. Alig lehetett járni. Városi közlekedés még nincs, csak romos villamosok. Nekünk át kellett jutni a pesti oldalra. Mint mondták, csak az orosz pontonhid üzemel. Izgultunk, hogy nem lesz-e ott valami kellemetlenség? Szerencsére semmi baj nem volt. Pesten egy rokonunknál szálltunk meg, ettünk valamit és másnap tovább Miskolcra.

Szucsák Elemér

LABDARÚGÁS

2003. Tavaszi Forduló

március 16. vasárnap 13.00-15.00	Csór–Tordas
22. szombat 13.00-15.00	Pettend–Tordas
30. vasárnap 14.00-16.00	Tordas–Kápolnásnyék
április 06. vasárnap 14.30-16.30	Magyaralmás–Tordas
13. vasárnap 14.30-16.30	Tordas–Gárdony
19. szombat 15.00-17.00	Alba Régia–Tordas
27. vasárnap 15.00-17.00	Tordas–Sárszentmihály
május 02. péntek 15.00-17.00	Tordas–Csabdi
04. vasárnap 15.00-17.00	Vál–Tordas
11. vasárnap 15.00-17.00	Tordas–Kajászó
17. szombat 15.00-17.00	Junior–Tordas
25. vasárnap 15.00-17.00	Tordas–Szár
június 01. vasárnap 15.00-17.00	Pátka–Tordas

08. vasárnap 15.00-17.00

Tordas–Lovasberény
15. vasárnap 15.00-17.00 Söréd–Tordas

Magyar Kupa

április 23. szerda 17.00 Tordas–Étyek
Továbbjutás esetén május 7. és 21.-én, a helyszín még ismeretlen.

Megyei Öregfiúk 2002/2003. év tavaszi bajnokság sorsolása „B” csoport

április 05. szombat 16.30	Csákvár–Tordas
április 12. szombat 16.30	Tordas–Lovasberény
április 19. szombat 17.00	Bicskei–Tordas
április 26. szombat 17.00	Zsámbék–Tordas
május 03. szombat 17.00	Tordas–Étyek
május 10. szombat 17.00	Tárnok–Tordas

május 17. szombat 17.00

Martonvásár–Tordas
május 24. szombat 17.00 Tordas–Viadukt
május 31. szombat 17.00 Vértesacsba–Tordas
június 07. szombat 17.00 Tordas–Sóskút
június 21. szombat 17.00 Felcsút–Tordas
június 28. szombat 17.00 Tordas–Pusztaszabolcs

Megjegyzés: A rájátszás 2003. 07. 05-én semleges pályán, egy mérkőzésen lesz megrendezve, később közölt helyszínen és időpontban.

U-16 serdülő megyei bajnokság 2002/2003 tavaszi szezon sorsolása

április 12. szombat 10.00	Mány–Tordas
április 19. szombat 10.00	Seregélyes–Tordas
április 26. szombat 10.00	Tordas–Mór
május 03. szombat 10.00	Tordas–Mány
május 10. szombat 10.00	Tordas–Seregélyes
május 17. szombat 10.00	Mór–Tordas

Megjegyzés: Osztályozó május 31. és június 07-én – a helyszín meg nem ismert.

